

Fai 'e Liesl Robbin Shurtliff
Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni

Ko e Fili ki he YO-YO

"Oku lea mai 'a e Laumālie 'i ha kihī'i le'osi'i"
(Children's Songbook, 106).

Na'e meimei 'osi e fakatau 'a Lea mo e Fine'eikī. Ka na'e ki'i tu'u e Fine'eikī ke sio ki ha 'ū vala. Na'e pehē ange 'e he Fine'eikī, "Te u ki'i taimi si'i pē."

Na'e mapuhoi 'a Lea. I he taimi 'oku pehē mai ai 'e he Fine'eikī "taimi si'i," 'oku fa'a 'uhinga ia ki he miniti 'e 20!

Na'e 'ilo'i 'e Lea ha hili'anga me'ava'inga he tafa'akī. Na'ā ne huke ha tohi tā valivali mo toutou hapohapo ha fo'i pulu. Ka na'e vave pē 'ene ta'e-oli'ia aī.

Hili iā na'ā ne to'o hake leva ha me'a fuopoto-poto mo ngingila. Ko ha yo-yo! Na'e tatau tofu pē mo e me'a na'e ha'u mo 'Osikā ki he akó he uike kuo 'osí. Lolotonga e taimi mālōlōó, na'ā ne faka-'ali'ali ki he taha kotoa pē 'ene fanga ki'i faivá. Na'e fakahingoa e fanga ki'i faivá hangē ko e "Lue mo e Kulií" mo e "Takai'i e Māmaní." Na'e kole ange 'e Lea pe 'e lava nai ke ne 'ahi'ahi'i, ka na'e 'ikai loto ki ai 'a 'Osikā.

Na'e fakahū 'e Lea 'a e afó 'i hono fo'i tuhú. Na'ā ne tuku ke tō 'a e yo-yo pea fusi'i hake leva 'aki 'a e afó 'o hangē ko ia na'ā ne sio ne fai 'e 'Osikaá. Na'e patō le'olahi 'a e yo-yo he falikí. Na'ā ne toe 'ahi'ahi pē. Hili ha'ane toutou feinga, na'ā ne lava 'o fusi'i hake 'a e yo-yo ki hono nimá! Kapau 'okú ne lava'i e fo'i va'inga ko iá, mahalo pē te ne lava 'o ako e fanga ki'i faiva kotoa pē ne fai 'e 'Osikaá.

Na'e toki sio hake 'a Lea ki he totongi 'o e yo-yo. Na'ā ne fakafulofula. Na'e 'ikai teitei fe'unga 'ene pa'anga 'i he'ene hina pa'anga 'i 'apí!

Na'e ui mai e Fine'eikī, "Kuó u meimei 'osi Lea ē."

Na'e mapuhoi 'a Lea. Na'ā ne meimei fakafoki e yo-yo ki hono tuku'angá ka na'ā ne ma'u ha fo'i fakakaukau. Ne 'ikai ke fōlahi fēfē 'a e yo-yo. Te ne lava pē 'o mono ia ki he'ene kató ke ne ma'u ma'ana! Na'e 'ikai ke sio mai e faifakataú ia. He 'ikai teitei 'ilo ki ai ha taha. Te ne lava 'o tauhi ai pē ia mo ako ha fanga ki'i faiva fo'ou. Pea 'e fakakaukau e tamaiki he akó 'okú ne tika.

I he siofi 'e Lea 'a e yo-yo 'i hono nimá, na'ā ne ongo'i tu'utu'ukina mo manavasi'i. Na'e pupuha hono nimá. Na'ā ne toe puke ke ma'u ange 'a e yo-yo. Ko e hā e ongo kovi ko 'enī? Na'ā ne faka'amu ke mavahe e ongo ko iá.

Na'ā ne manatu'i leva ha me'a na'e talaange 'e he Tangata'eikí kimu'a peá ne papitaisó.

Na'e talaange 'e he Tangata'eikí, "Hili ho'o papitaisó, te ke ma'u 'a e me'afaoaki 'o e Laumālie Mā'oni'oni. 'Oku tokoni mai e Laumālie Mā'oni'oni ke tau fai ha ngaahi fili 'oku lelei. 'Okú Ne lea mai 'i ha kihī'i le'osi'i."

"Te Ne lea mai kiate au?" Ko e fehu'i ange ia 'a Leá.

Na'e pehē ange 'e he Tangata'eikí, "Ikaí. 'E lava ke hangē pē ia ha fo'i fakakaukau 'oku ha'u ki ho 'atamaí.

Pe ko ha ongo 'okú ke ma'u 'i ho lotó."

"O ongo'i fēfē?"

Na'e pehē ange he Tangata'eikí.

"Oku kehekehe pē ki he taha kotoa. Ka

'i he taimi lahi, ko ho'o fai pē ha me'a lelei, 'e

tokoni'i koe 'e he Laumālie

Mā'oni'oni ke ke ongo'i nonga mo fiemālie. Ko 'ene 'i ai pē ha

me'a kovi, te Ne fakatokanga atu kiate koe. Pea 'i he taimi 'okú ke fie fai ai

e me'a 'oku halá, 'e mavahe 'a e Laumālie Mā'oni'oni, pea te ke ongo'i puputu'u pe loto-mamahaí."

Na'e siofi 'e Lea 'a e yo-yo. Na'ā ne fu'u fie ma'u ia. Ka na'ā ne 'ilo'i na'e talaange 'e he Laumālie Mā'oni'oni kiate ia na'e kovi 'a e kaiha'á.

Na'e fakafoki 'e Lea 'a e yo-yo ki he hili'anga me'ava'ingá. I he taimi pē na'ā ne fai ai iá, na'ā ne ongo'i nonga mo fiefia. Na'ā ne foki ki he Fine'eikí.

Na'e pehē ange he Fine'eikí, "Kuo ú lava. 'Okú ke maa'u ke ta 'alu?"

Na'e malimali 'a Lea. "Io."

I he'ena mavahe mei he falekoloá, na'e ongo'i 'e Lea 'oku fiemālie mo fiefia. Mahalo na'e mei fakafiefia pē 'a e yo-yo 'i ha ki'i taimi si'i. Ka ko e muimui ko ia 'i he Laumālie Mā'oni'oni ko ha me'a ia na'ā ne faka'amu ke fai ma'u pē. ●

'Oku nofo 'a e tokotaha na'ā ne fa'ū 'i Illinois, USA.

'I ha 'aho 'e taha he akó, na'á ku sivi sipela ai, pea na'e lau mai 'e he faiakó ha fo'i lea na'e 'ikai ke u 'ilo'i hono sipelá. Na'á ku ilifia! Peá u sio ki he pepa sivi 'a ha taha kehe. 'I he 'osi e sivi ne ongo'i ta'efi-emālie hoku keté. Ne u talaange ki he'eku fine'eikí 'a 'eku sio ki he pepa e taha kehé. Na'á ku 'ilo'i ko e ongo ne u ma'ú ko e Laumālie Mā'oni'oni ia. 'Oku ou 'ilo'i 'oku totonu ke u fanongo ma'u pē ki he Laumālie Mā'oni'oni.

Siona J., ta'u 15, 'Aitahō, USA

TĀ FAKATĀ'A ORIOL VIDAL

